

Vzgojna skupnost

Silvo Šinkovec

Šolska vrata so se zaprla, otroci in dijaki so na počitnicah, učitelji so postorili še zadnje administrativne stvari, ravnatelj pa že načrtovali glavne dejavnosti za prihodnje šolsko leto. Po šolskih hodnikih, kjer je bilo še včeraj zelo živahno, je kar naenkrat zavladata tišina. Učitelji so se oddahnili od pritiskov ob koncu leta.

Matjaž, ki poučuje matematiko, te dni večkrat obstane in razmišlja. Ne o sebi in preobilici dela, ampak o svojih dijakih. Kje so in kaj se bo z njimi dogajalo čez poletje? Kako bo čez poletje v njihovih družinah, kaj se bo dogajalo z njimi med prijatelji, kaj bo z njimi, ko bodo na počitnicah? V sebi zazna skrb zanje. Ni mu vseeno, kako bodo 'zvozili' to poletje. S svojimi dijaki ostaja povezan.

Mojca, dijakinja drugega letnika, ki je imela težave pri več predmetih, je vsa zadovoljna, da je konec šolske 'muke'. Ko pa je sedaj doma, v trenutkih, ko ne ve, kam naj se da, se ji misli vrnejo v šolo. Spominja se časa, ko je bila vsa obupana, ko je dneve in dneve jokala. Na samem. Pred sošolci pa se je delala vesela in zadovoljna. Podoživlja trenutek, ko jo je nekega dne po uri ustavil razrednik. Njegov odločen in topel pogled ter preprosto in neizprosno vprašanje: "Kaj se dogaja s tabo?" V trenutku jo je razorožil, izbežal iz oklepa zaprtosti in samote. V nekaj stavkih mu je povedala vse, kar se dogaja pri njih doma, in svojo stisko, zakaj se ne more učiti. Iz nje je skočilo tisto, kar se je zdelo, da ne sme ven, ker bi jo bilo preveč sram. Toda v tem trenutku je čutila veliko olajšanje. Čutila se je razumljeno in sprejeto. Nič več samo.

Razrednik se je zavzel zanj, ji pomagal narediti načrt, da bi zvozila letnik, in ji obljubil podporo. Pripravil je razredno uro o povezavi med osebnimi težavami in učno neuspešnostjo. Učenci so razumeli sebe in sošolko. Začutili so se povezani in postali solidarni. Vse je hitro steklo. Sedaj je letnik narejen. Mojca je ponosna nase in hvaležna, da je imela ob sebi razrednika in sošolce, ki so ji pomagali.

Vzgojni načrti so napisani. Poleg vizije in vrednot, mnogih dejavnosti in projektov, pravil in postopkov je tu in tam zapisana kakšna beseda tudi o šolski skupnosti. Šolske ali družinske skupnosti ne oblikujejo le napisane vrednote in vizije, ne oblikujejo je pravila, čeprav ta morajo biti, ampak predvsem osebe s svojimi ponotranjenimi vrednotami, visokimi etičnimi standardi, duhom strpnosti, spoštovanja in želja po solidarnosti in sodelovanju. Dobra vzgoja se dogaja v dobrih odnosih.

Ključna za kakovost človeške skupnosti je stopnja zaupanja. Kjer je zaupanje, je tudi spoštovanje, kjer je spoštovanje, je tudi želja po sodelovanju, kjer ljudje radi sodelujemo, smo tudi ustvarjalni. Ustvarja se prostor za druge ljudi, opazimo osebne težave članov skupnosti in potrebe vseh ter se spodbujamo, da poiščemo ustrezne rešitve.

V skupnosti doživljamo svojo vas, ki nas zavaruje, nam da čutiti, da pripadamo, da nismo prepuščeni samim sebi, da lahko tudi mi prispevamo svoj delež, da smo koristni in vredni. Šolske skupnosti in družine so pravi blagoslov, če nosijo v sebi te elemente; seveda pa so lahko tudi velika pokora, če ne delujejo kot skupnosti, ampak le kot skupine naključnih ljudi. Tam je hladno in tuje. Današnji mladi hrepenijo po izkušnji tople in solidarne skupnosti.